

بررسی اثرات توام گرما و روشنایی بر روی زمان واکنش دانشجویان در شرایط آزمایشگاهی

زهره محبیان^۱، یونس مهری فر^۲، حبیب اله دهقان^{۳*}، احسان اله حبیبی^۴، قاسم یادگار فر^۵

^۱ کارشناس ارشد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده علوم پزشکی ايرانشهر، ايرانشهر، ايران

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ايران

^۳ استادیار، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ايران

^۴ استاد، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ايران

^۵ دانشیار، گروه آمار زیستی و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ايران

* نویسنده مسئول: حبیب اله دهقان، استادیار، گروه مهندسی بهداشت حرفه‌ای، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ايران. ایمیل: ha_dehghan@hlth.mui.ac.ir

DOI: 10.21859/johe-03035

چکیده

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۵/۱۱/۱۹

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۱۲/۱۶

واژگان کلیدی:

گرما

روشنایی

اثرات توام

زمان واکنش

عملکرد شناختی

تمامی حقوق نشر برای دانشگاه علوم پزشکی همدان محفوظ است.

مقدمه: در بسیاری از محیط‌های کاری مواجهه با گرما و روشنایی به صورت توام وجود دارد این مطالعه با هدف بررسی تأثیر توام گرما و روشنایی بر روی زمان واکنش انجام شد.

روش کار: این مطالعه نیمه تجربی در سال ۱۳۹۴ بر روی ۳۳ نفر از دانشجویان (۱۶ دختر و ۱۷ پسر) با میانگین سنی ۲۲/۱ در اتاقک تنش حرارتی انجام شد. پارامتر زمان واکنش با استفاده از دستگاه سنجش زمان واکنش پس از ۱/۵ ساعت مواجهه توام با سطوح مختلف گرما (دماهای خشک ۲۲°C و ۳۷°C) و سطوح مختلف روشنایی (۵۰۰، ۲۰۰ و ۱۵۰۰ لوکس) اندازه‌گیری شد. داده‌ها با آزمون ANOVA نرم افزار SPSS-۲۰ مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که افزایش توام گرما و شدت روشنایی پس از گذشت ۱/۵ ساعت مواجهه، باعث اختلاف معنی دار و افزایش میانگین زمان‌های واکنش ساده، تشخیصی، انتخابی دو رنگ و انتخابی دو صدا شده است ($P < 0/05$). نمره زمان واکنش هنگام مواجهه با دمای ۳۷°C و شدت روشنایی ۱۵۰۰ لوکس دارای بیشترین مقدار و هنگام مواجهه با دمای ۲۲°C و شدت روشنایی ۱۵۰۰ لوکس کمترین مقدار بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که افزایش توام گرما و شدت روشنایی از طریق افزایش زمان واکنش و خطای زمان واکنش افراد در هنگام انجام فعالیت‌های شناختی می‌تواند باعث کاهش عملکرد شناختی افراد شود. بنابراین در پست‌های کاری که نیازمند عکس العمل سریع هستند، بهینه‌سازی شرایط گرما و روشنایی به منظور کاهش زمان واکنش الزامیست.

مقدمه

از راه‌های مختلف از بدن به محیط خارج دفع می‌شود [۳]. این حالت هنگامی رخ می‌دهد که کارگر برای مدت طولانی در مواجهه با رطوبت کم، گرمای زیاد، وجود منابع گرمایی تابشی، تماس فیزیکی با اشیای داغ و فعالیت‌های بدنی شدید باشد [۴]. گرما در محیط‌های کار عملکردهای شناختی افراد را از طریق ایجاد خستگی شناختی، عدم احساس آسایش، آشفستگی و بی‌هوشی تغییر می‌دهد. از آنجاکه دمای داخلی بدن باید در محدوده ۳۷°C نگه داشته شود، تبادل

گرما به‌عنوان یک استرسور شغلی شناخته‌شده می‌تواند باعث کاهش ظرفیت هوازی افراد شود [۱]. هنگامی که مقدار انرژی گرمایی در محیط از حدی فراتر رود باعث استرس حرارتی و اختلال عملکرد کارگران در محیط‌های کاری مانند افزایش خستگی، اختلال عملکرد ذهنی و کاهش ایمنی می‌شود [۲]. استرین گرمایی یا تنش گرمایی به موقعیتی اطلاق می‌شود که گرمای ورودی به بدن انسان بعلاوه گرمای تولید شده در بدن بیش از گرمایی باشد که

واکنش را اندکی افزایش می‌دهد [۱۵]. با توجه به مطالب مذکور علیرغم مطالعات مختلف انجام‌شده بر روی عملکردهای شناختی و اهمیت توجه به این عملکردها تاکنون مطالعات اندکی درباره تأثیر هم‌زمان مواجهه با گرما و روشنایی نامناسب بر عملکردهای شناختی افراد (زمان واکنش) صورت گرفته است. زمان واکنش افراد می‌تواند در خطای انسانی و بروز حادثه نقش بسزایی داشته باشد لذا تحلیل پارامترهایی که می‌تواند در محیط کار روی این مقوله مؤثر باشد اهمیت زیادی دارد. این مطالعه باهدف تعیین تأثیر مواجهه توأم با سطوح مختلف گرم و شدت‌های متفاوت روشنایی در یک محیط کنترل‌شده آزمایشگاهی بر روی زمان واکنش در پاسخ به محرک‌های بیرونی انجام شد.

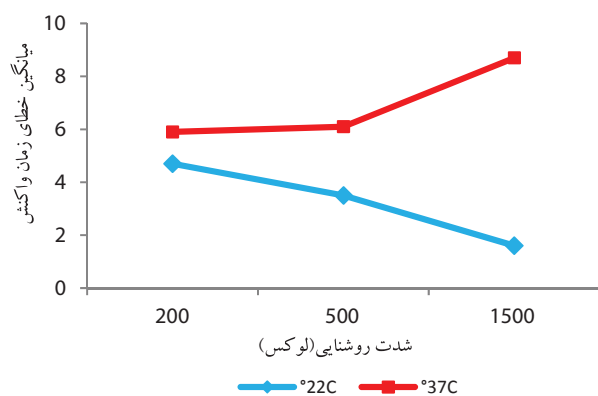
روش کار

این مطالعه تجربی بر روی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در یک اتاقک با شرایط جوی کنترل‌شده در سال ۱۳۹۴ انجام شد. بر اساس متغیر زمان واکنش به‌عنوان پیامد، تعداد نمونه‌ها ۳۳ نفر در محدوده سنی ۱۹ تا ۲۶ سال شامل ۱۷ مرد و ۱۶ زن تعیین گردید. نمونه‌ها به روش تصادفی ساده انتخاب شدند. با این تعداد نمونه محققین قادر خواهند بود در سطح معنی‌داری ۵٪ با احتمال ۸۰٪، اختلاف ۰/۷ انحراف معیار میزان زمان واکنش را در دو سطح مختلف گرما و روشنایی کشف و معنی‌دار نشان دهند. در این مطالعه دمای محیطی به‌وسیله دستگاه تولیدکننده گرما در دماهای ۲۲°C و ۳۷°C (کنترل شده با دستگاه WBGT) و میزان روشنایی با استفاده از لامپهای مهتابی (با دمای رنگ ۴۵۰۰) در سطح کار آزمودنی‌ها معادل ۵۰۰، ۲۰۰ و ۱۵۰ لوکس تأمین شد. برای تعیین اثر توأم فاکتورهای محیطی مذکور بر عملکردهای شناختی افراد از دستگاه سنجش زمان واکنش (Reaction Time) جهت اندازه‌گیری زمان واکنش (مدل PM-RT۱۶۸۸۱) استفاده شد. طول مدت زمان مواجهه افراد در شرایط توأم استرس حرارتی و روشنایی نیز ۱/۵ ساعت بود. شرایط ورود به مطالعه شامل: قرار داشتن در محدوده سنی ۲۶-۱۹ سال، نداشتن مشکلات ضعف بینایی، عدم ابتلا به کورنگی، عدم سابقه مصرف داروهای قلبی، کاهش‌دهنده قند خون، ضدافسردگی و آرام‌بخش، ضد هیستامین‌ها، داروهای ضد پارکینسون و سایر داروها، برخوردار بودن از شنوایی طبیعی، نداشتن سابقه‌ی بیماری‌های قلبی عروقی، مشکلات تنفسی و اختلالات خواب بود و شرایط خروج از مطالعه نیز عدم تمایل به ادامه همکاری از سوی آزمودنی‌ها در نظر

حرارتی بین بدن انسان و محیط اطرافش ضروری به نظر می‌رسد [۳، ۵]. علیرغم رشد روزافزون مطالعات آزمایشی در زمینه پاسخ‌های فیزیولوژیک بدن انسان به گرما، به اثرات تنش گرمایی روی توانایی‌های شناختی انسان کمتر توجه شده است [۶]. روشنایی مصنوعی به‌عنوان یکی دیگر از فاکتورهای فیزیکی مهم در محیط‌های اداری و آموزشی، ممکن است انسان را تحت تأثیر قرار دهد. تحقیقات فاکتورهای انسانی روی روشنایی تا حد زیادی درباره‌ی جنبه‌های بصری نور و بررسی ناراحتی و عملکرد بصری بوده است. به‌تازگی شواهدی درباره اثرات غیر بصری، روانی و بیولوژیکی نور شناسایی شده است [۷]. توجه نسبتاً کمی به اثرات روشنایی بر مغز انسان مانند ویژگی هشداردهندگی آن شده است. از سال ۱۹۹۵ تنها تعداد اندکی از مطالعات به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به بررسی اثرات روشنایی بر هوشیاری، عملکرد و خلق‌وخوی پرداخته‌اند [۸]. روشنایی تنها برای دیدن محیط اطراف استفاده نمی‌شود بلکه به‌عنوان یک تعدیل‌کننده قوی برای فعالیت‌های غیر بصری از جمله بهبود هوشیاری و عملکردهای شناختی مغز به شمار می‌رود [۹]. مطالعات نشان می‌دهد که افزایش روشنایی باعث افزایش هوشیاری، کاهش خواب‌آلودگی و بهبود عملکرد می‌شود [۱۰]. روشنایی کافی باعث می‌شود کارکنان با خطا و اشتباهات کمتر محصولات بیشتری تولید کنند که منجر به افزایش ۱۰-۵۰ درصدی در بهره‌وری کارکنان می‌گردد [۱۱]. عوامل محیطی من جمله گرما و روشنایی از طریق تأثیر بر عملکردهای شناختی نظیر زمان واکنش دامنه‌ای وسیع دارد که از اصلی‌ترین عملکردهای شناختی می‌توان به زمان واکنش اشاره نمود.

زمان واکنش به مدت زمان سپری شده از درک شرایط تا پردازش پاسخ توسط فرد اطلاق می‌گردد [۱۲]. زمان واکنش در انسان ممکن است بسته به نوع فعالیت، توجه و آگاهی از شرایط، بین ۰/۵ ثانیه تا بیش از ۳ ثانیه به طول بینجامد [۳]. گل بابایی و همکاران طی مطالعه‌ای گزارش نمودند که استرس گرمایی موجب افزایش زمان واکنش در افراد می‌گردد [۱۳]. در مطالعه دیگری ناصرپور پی برد که عملکردهای شناختی افراد در مواجهه با سطوح مختلف تنش گرمایی در محدوده‌های مجاز مواجهه شغلی، بهبود می‌یابد اما مواجهه با سطوح بالاتر از حد مجاز عملکردهای شناختی افراد را کاهش می‌دهد [۳]. Mack worth دریافت اگر از فردی خواسته شود که در شرایط محیطی گرم بر کار خسته‌کننده‌ای متمرکز شود در طول زمان عملکرد وی کاهش می‌یابد [۱۴]. Bell و همکاران به این نتیجه رسیدند که گرما زمان

شرایط دمایی و ثابت نگه‌داشتن روشنایی و بالعکس ارتباط زمان واکنش و تعداد خطای زمان واکنش در مواجهه با دماهای ۲۲°C و ۳۷°C در تمام سطوح روشنایی معنی‌دار شده است ($P < 0/05$). بر اساس تصویر ۱ زمان واکنش و خطای زمان واکنش افراد، هنگام مواجهه با دمای ۲۲°C هم‌زمان با افزایش شدت روشنایی کاهش یافته اما در دمای ۳۷°C هم‌زمان با افزایش شدت روشنایی افزایش یافته‌اند. بر اساس تصویر ۱ میانگین خطای زمان واکنش در دمای ۲۲°C با افزایش شدت روشنایی کاهش یافت و کمترین مقدار آن در سطح ۱۵۰۰ لوکس (۱/۶) و بیشترین در سطح ۲۰۰ لوکس (۴/۷) بود. با افزایش دما به ۳۷°C و افزایش شدت روشنایی، میانگین تعداد خطاها افزایش یافت بطوریکه کمترین مقدار آن متعلق به شدت روشنایی ۲۰۰ لوکس (۵/۹) و بیشترین مقدار مربوط به شدت روشنایی ۱۵۰۰ لوکس (۸/۷) بود.

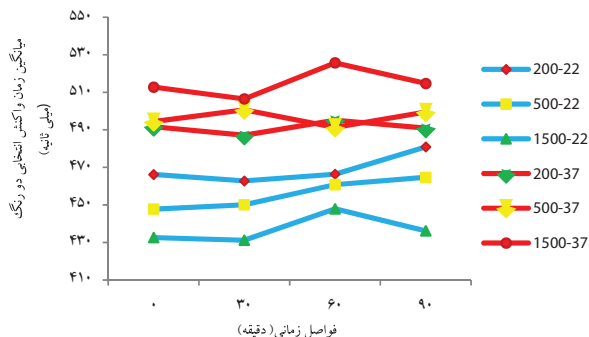
تصویر ۱: مقایسه میانگین نمره خطای زمان واکنش در مواجهه توأم با دما و روشنایی

نتایج آنالیز آزمون آماری ANOVA نشان داد که پس از گذشت ۱/۵ ساعت مواجهه با دماهای ۲۲°C و ۳۷°C، افزایش شدت روشنایی قادر به ایجاد تغییر معنی‌دار در میانگین زمان‌های واکنش ساده، تشخیصی، انتخابی دو رنگ و انتخابی دو صدا در افراد شده است ($P < 0/05$). به‌طور کلی مطابق تصویر ۱ در دمای ۲۲°C هم‌زمان با افزایش شدت روشنایی میانگین زمان‌های واکنش: ساده (تصویر ۲)، تشخیصی (تصویر ۳)، انتخابی دورنگ (تصویر ۴) و انتخابی دو صدا (تصویر ۵) کاهش یافتند. هنگام مواجهه با دمای ۳۷°C هم‌زمان با افزایش شدت روشنایی میانگین زمان‌های واکنش مذکور روندی افزایشی داشتند.

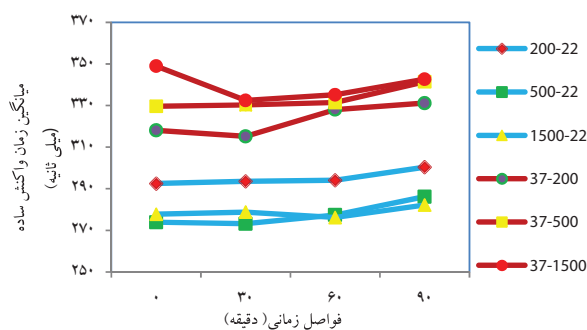
گرفته شد. پس از انتخاب نهایی افراد واجد شرایط کلیه آزمون‌ها برای افراد به‌طور کامل شرح داده شد. قبل از شروع آزمایشات نیز با توجه به مصوبه کمیته اخلاق دانشگاه از داوطلبان شرکت‌کننده در پژوهش رضایت‌نامه شرکت در طرح اخذ و مستندسازی شد. داوطلبان بایستی ۶ بار در اتاقک حاضر شده و با دستگاه سنجش زمان واکنش کار می‌کردند (آزمودنی در مدت ۱/۵ ساعت مواجهه در هر ۳۰ دقیقه ۲۰ بار این تست را تکرار می‌نمود). در این مطالعه از دستگاهی که توسط داندرس ساخته شد استفاده گردید که زمان واکنش را در موقعیت‌های ساده، انتخابی و تشخیصی تا یک هزارم ثانیه می‌سنجد [۱۶]. با این دستگاه می‌توان سه نوع زمان واکنش را تشخیص داد: الف- زمان واکنش ساده که در آن، به یک محرک واحد با یک واکنش واحد پاسخ داده می‌شود. ب- زمان واکنش انتخابی که در آن دو علامت نوری به رنگ‌های مختلف سبز، آبی و قرمز (زمان واکنش انتخابی دو رنگ)، دو صدا با فرکانس‌های ۱ و ۱۰ هرتز (زمان واکنش انتخابی دو صدا) استفاده شده است. ج- زمان واکنش تشخیصی که در آن، آزمودنی فقط به یک محرک پاسخ می‌دهد و به محرک‌های دیگری که مغایر یا مشابه آن هستند، پاسخ نمی‌دهد. شیوه کار با این دستگاه به این صورت بود که پس از آماده شدن دستگاه و آزمودنی، ابتدا با چند تمرین مقدماتی آزمودنی با چگونگی پاسخ دادن آشنا شد سپس محرک پس از اعلام آماده‌باش ارائه شد و از آزمودنی خواسته شد که هرچه سریع‌تر با فشار دادن شاسی دستی به محرک پاسخ دهد در این وضعیت شمارشگر زمان سنج، زمان واکنش آزمودنی را نشان می‌داد و آزمونگر آن را یادداشت می‌نمود. در پایان، نتایج در جدولی جداگانه برای هر آزمودنی ثبت شد و میانگین زمان واکنش هر فرد در هر مرحله به دست آمد. این آزمون در مطالعات روان‌شناختی کاربرد فراوان دارد و در مطالعات مورد استفاده قرار می‌گیرد [۱۷، ۱۸]. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش One-Way ANOVA استفاده شد. داده‌ها پس از جمع‌آوری با نرم‌افزار SPSS ورژن ۲۰ به سیستم کامپیوتر انتقال یافته و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها

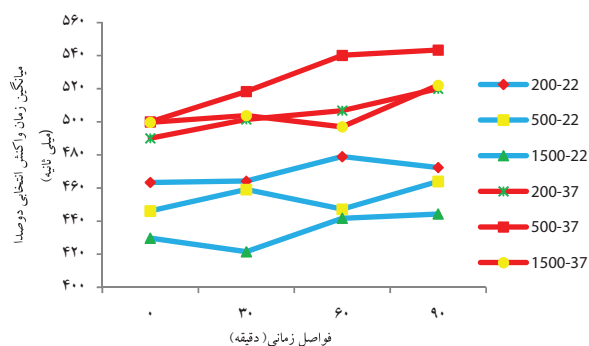
مطالعه حاضر باهدف بررسی اثر توأم گرما و روشنایی بر روی زمان واکنش در شرایط آزمایشگاهی صورت گرفت. میانگین و انحراف معیار سنی افراد مورد مطالعه $23 \pm$ ۲۲/۱ بود. آزمون آماری ANOVA نشان داد که با تغییر

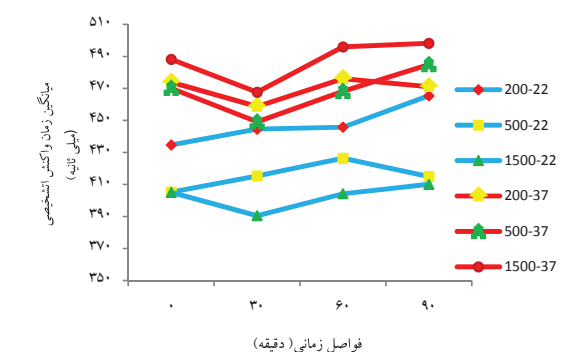
تصویر ۴: مقایسه میانگین زمان واکنش انتخابی دو رنگ در مواجهه توأم با دما و روشنایی

تصویر ۲: مقایسه میانگین زمان واکنش ساده در مواجهه توأم با دما و روشنایی

تصویر ۵: مقایسه میانگین زمان واکنش انتخابی دو صدا در مواجهه توأم با دما و روشنایی

تصویر ۳: مقایسه میانگین زمان واکنش تشخیصی در مواجهه توأم با دما و روشنایی

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار زمان‌های واکنش در مواجهه با شرایط مختلف گرما (°C) و روشنایی (lux) در دستگاه سنجش زمان واکنش

نوع زمان واکنش	دما ۳۷°C			دما ۲۲°C		
	روشنایی lux۱۵۰۰	روشنایی lux۵۰۰	روشنایی lux۲۰۰	روشنایی lux۱۵۰۰	روشنایی lux۲۰۰	
زمان واکنش ساده	۳۴۰ ± ۹۰	۳۳۲/۲ ± ۸۰/۵	۳۲۳/۴ ± ۷۵	۲۷۸/۸ ± ۵۹/۸	۲۷۷/۸ ± ۶۰/۷	۲۹۵/۳ ± ۷۴/۵
زمان واکنش انتخابی دورنگ	۵۱۴/۹ ± ۱۲۷	۴۹۶/۵ ± ۱۰۹	۴۹۱/۲ ± ۱۰۳/۲	۴۳۶/۹ ± ۸۹/۲	۴۵۵/۸ ± ۹۸/۴	۴۶۹/۲ ± ۱۰۸/۸
زمان واکنش انتخابی دو صدا	۵۲۵/۵ ± ۱۳۶	۵۰۵/۷ ± ۱۳۲/۴	۵۰۴/۸ ± ۱۲۲/۴	۴۳۴/۳ ± ۱۰۶	۴۵۴/۱ ± ۱۰۷	۴۶۹/۷ ± ۱۱۵/۷
زمان واکنش تشخیصی	۴۸۷/۵ ± ۱۲۱	۴۷۰/۴ ± ۱۱۴/۱	۴۶۸/۳ ± ۱۱۰	۴۰۳ ± ۹۳/۳	۴۱۵/۵ ± ۹۷	۴۴۷/۶ ± ۱۱۷/۲
خطای زمان واکنش	۸/۷ ± ۳/۵	۶/۱ ± ۲/۳	۵/۹ ± ۲/۳	۱/۶ ± ۱/۲	۳/۵ ± ۲/۱	۴/۷ ± ۳

بحث
 با توجه به مطالعات قبلی و احتمال تأثیر شرایط گرم و سطوح مختلف روشنایی بر عملکردهای شناختی این مطالعه در یک اتاقک تنش حرارتی انجام شد. دماهای ۲۲°C و ۳۷°C به‌منظور ارائه دو محیط با شرایط دمایی کاملاً متفاوت انتخاب شدند. متغیرهای چندگانه ممکن است نقش بسزایی در کاهش عملکردهای شناختی و افزایش رفتارهای پرخطر افراد داشته باشند بطوریکه با افزایش بارکاری در محیط‌های با دمای بالاتر از ۲۴°C و همچنین زمانی که دمای عمقی بدن به بیش از ۳۸°C افزایش یابد میزان رفتارهای ناپایمن و حوادث صنعتی نیز افزایش می‌یابد [۱۹]. زمان واکنش، از جمله آزمون‌های مناسب برای ارزیابی اثر استرس حرارتی بر عملکرد شناختی

با توجه به مطالعات قبلی و احتمال تأثیر شرایط گرم و سطوح مختلف روشنایی بر عملکردهای شناختی این مطالعه در یک اتاقک تنش حرارتی انجام شد. دماهای ۲۲°C و ۳۷°C به‌منظور ارائه دو محیط با شرایط دمایی کاملاً متفاوت انتخاب شدند. متغیرهای چندگانه ممکن است نقش بسزایی در کاهش

دریافت کاهش جریان خون مغز با کاهش توجه و افزایش خطا همراه است [۲۳]. احتمالاً در این مطالعه افزایش زمان واکنش در شرایط مواجهه با تنش حرارتی ممکن است در ارتباط با کاهش جریان خون مغزی باشد.

نتیجه‌گیری

زمان واکنش از اصلی‌ترین پاسخ‌های شناختی به محرک‌های بیرونی می‌باشد. با توجه به معنادار شدن تأثیر فاکتورهای محیطی (گرما و روشنایی) بر زمان واکنش افراد، با تغییر این فاکتورها زمان واکنش و زمان انجام آزمون‌های ذهنی تغییر می‌یابد. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که در شرایط آسایش حرارتی (دمای 22°C) با افزایش شدت روشنایی زمان واکنش و خطای زمان واکنش کاهش یافته‌اند که این امر بیانگر اثر مثبت افزایش شدت روشنایی در شرایط آسایش حرارتی بر روی زمان واکنش افراد است. از سوی دیگر نتایج این مطالعه نشان داد که افزایش توأم گرما (دمای 37°C) و شدت روشنایی از طریق افزایش زمان واکنش و خطای زمان واکنش افراد در هنگام انجام فعالیت‌های شناختی می‌تواند باعث کاهش عملکرد افراد شود. یافته‌های این پژوهش فرضیه اثر توأم گرما و روشنایی بر روی میزان زمان واکنش در شرایط آزمایشگاهی را تأیید کرد. نتایج این مطالعه اطلاعاتی را در اختیار ما قرار می‌دهد که بتوانیم در پست‌های کاری و وظایف شغلی حساس که نیازمند استفاده از عملکردهای شناختی مانند دقت و زمان واکنش هستند در صورت نیاز شرایط محیط کار را از نظر گرما و روشنایی بهینه‌سازی و کنترل کنیم.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه خانم زهره محبیان با کد طرح ۳۹۴۵۸۶ مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد. نویسندگان مقاله از دانشکده بهداشت و معاونت محترم پژوهشی تشکر و قدردانی می‌نمایند.

REFERENCES

- Habibi P, Momeni R, Dehghan H. [Relationship of environmental, physiological, and perceptual heat stress indices in Iranian Men]. *Int J Prev Med.* 2015;6.
- Miller VS, Bates GP. The thermal work limit is a simple reliable heat index for the protection of workers in thermally stressful environments. *Ann Occup Hyg.* 2007;51(6):553-61. DOI: 10.1093/ann-[hyg/mem035](#) PMID: 17878259
- Naserpour M, Jafari M, Monazzam M, Shahneshtin P, Reza H, Jam Bar Sang S. [Evaluation of Students' Cognitive Performance while Exposed to Heat using Continues Performance Test]. *J Occup Hyg Eng.* 2014;1(2):1-9.
- Rodahl K. Occupational health conditions in extreme environments. *Ann Occup Hyg.* 2003;47(3):241-52. PMID: 12639838
- Elwyn G, Hocking P. Organisational development in general practice: lessons from practice and professional development plans (PPDPs). *BMC Fam Pract.* 2000;1:2. DOI: 10.1186/1471-2296-1-2 PMID: 11178111
- Hancock PA, Vasmatazidis I. Effects of heat stress on cognitive performance: the current state of knowledge. *Int J Hyperthermia.* 2003;19(3):355-72. DOI: 10.1080/0265673021000054630 PMID: 12745975
- Knez I. Affective and cognitive reactions to subliminal flicker from fluorescent lighting. *Conscious Cogn.* 2014;26:97-104. DOI: 10.1016/j.concog.2014.02.006 PMID: 24685568

8. Cajochen C. Alerting effects of light. *Sleep Med Rev.* 2007;11(6):453-64. DOI: [10.1016/j.smrv.2007.07.009](https://doi.org/10.1016/j.smrv.2007.07.009) PMID: [17936041](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17936041/)
9. Vandewalle G, Maquet P, Dijk DJ. Light as a modulator of cognitive brain function. *Trends Cogn Sci.* 2009;13(10):429-38. DOI: [10.1016/j.tics.2009.07.004](https://doi.org/10.1016/j.tics.2009.07.004) PMID: [19748817](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19748817/)
10. Smolders KC, de Kort YA, Cluitmans PJ. A higher illuminance induces alertness even during office hours: findings on subjective measures, task performance and heart rate measures. *Physiol Behav.* 2012;107(1):7-16. DOI: [10.1016/j.physbeh.2012.04.028](https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2012.04.028) PMID: [22564492](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/22564492/)
11. Partonen T, Lonngqvist J. Bright light improves vitality and alleviates distress in healthy people. *J Affect Disord.* 2000;57(1-3):55-61. PMID: [10708816](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/10708816/)
12. Yates PJ, Calder JD, Stranks GJ, Conn KS, Peppercorn D, Thomas NP. Early MRI diagnosis and non-surgical management of spontaneous osteonecrosis of the knee. *Knee.* 2007;14(2):112-6. DOI: [10.1016/j.knee.2006.10.012](https://doi.org/10.1016/j.knee.2006.10.012) PMID: [17161606](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17161606/)
13. Golbabaei F, Mazloumi A, Mamhood Khani S, Hosseini M, Abbasinia M, Fahang Dehghan S. [The Effects of Heat Stress on Selective Attention and Reaction Time among Workers of a Hot Industry: Application of Computerized Version of Stroop Test]. *J Health Saf Work.* 2015;5(1):1-10.
14. Mackworth N. Researches on the measurement of human performance. *Med Res Council Spec Rep Ser.* 1950;268:156.
15. Bell PA, Loomis RJ, Cervone JC. Effects of heat, social facilitation, sex differences, and task difficulty on reaction time. *Human Fact.* 1982;24(1):19-24.
16. Schouten JF, Bekker JA. Reaction time and accuracy. *Acta Psychol (Amst).* 1967;27:143-53. PMID: [6062205](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/6062205/)
17. Weiss AD. The Locus of Reaction Time Change with Set, Motivation, and Age. *J Gerontol.* 1965;20:60-4. PMID: [14246532](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/14246532/)
18. Lee JK, Koh AC, Koh SX, Liu GJ, Nio AQ, Fan PW. Neck cooling and cognitive performance following exercise-induced hyperthermia. *Eur J Appl Physiol.* 2014;114(2):375-84. DOI: [10.1007/s00421-013-2774-9](https://doi.org/10.1007/s00421-013-2774-9) PMID: [24318656](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24318656/)
19. O'Neal EK, Bishop P. Effects of work in a hot environment on repeated performances of multiple types of simple mental tasks. *Int J Ind Ergonom.* 2010;40(1):77-81. DOI: [10.1016/j.ergon.2009.07.002](https://doi.org/10.1016/j.ergon.2009.07.002)
20. Patterson MJ, Taylor NA, Amos D. Tests of Cognitive, Perceptual and Sustained Attention Functions in Hot Environments. DTIC Document, 1997.
21. Færevik H. Impact of protective clothing on thermal and cognitive responses. 2010.
22. Qian S, Li M, Li G, Liu K, Li B, Jiang Q, et al. Environmental heat stress enhances mental fatigue during sustained attention task performing: evidence from an ASL perfusion study. *Behav Brain Res.* 2015;280:6-15. DOI: [10.1016/j.bbr.2014.11.036](https://doi.org/10.1016/j.bbr.2014.11.036) PMID: [25435315](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25435315/)
23. Liu K, Sun G, Li B, Jiang Q, Yang X, Li M, et al. The impact of passive hyperthermia on human attention networks: an fMRI study. *Behav Brain Res.* 2013;243:220-30. DOI: [10.1016/j.bbr.2013.01.013](https://doi.org/10.1016/j.bbr.2013.01.013) PMID: [23333840](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23333840/)

Investigating the Combined Effects of Heat and Lighting on Students' Reaction Time in Laboratory Conditions

Zohreh Mohebian¹, Younes Mehrifar², Habibollah Dehghan^{3,*}, Ehsanollah Habibi⁴, Ghasem Yadegarfar⁵

¹ MSc, Department of Occupational Health Engineering, Faculty of Health, Iranshahr University of Medical Sciences, Iranshahr, Iranshahr, Iran

² MSc Student, Department of Occupational Health Engineering, Student Research Committee, School of Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

³ Assistant Professor, Department of Occupational Health Engineering, School of Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

⁴ Professor, Department of Occupational Health Engineering, School of Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran

⁵ Associate Professor, Biostatistics Department, School of Health, Isfahan University of Medical Science, Isfahan, Iran

* Corresponding author: Habibollah Dehghan, Assistant Professor, Department of Occupational Health Engineering, School of Health, Isfahan University of Medical Sciences, Isfahan, Iran. E-mail: ha_dehghan@hlth.mui.ac.ir

DOI: 10.21859/johe-03035

Received: 07.02.2017

Accepted: 06.03.2017

Keywords:

Heat
Combined Effect
Lighting
Reaction Time

How to Cite this Article:

Mohebian Z, Mehrifar Y, Dehghan H, Habibi E, Yadegarfar G. Investigating the combined effects of heat and lighting on students' reaction time in laboratory conditions. *J Occup Hyg*. 2016;3(3):40-46. DOI: 10.21859/johe-03035

© 2016 Hamedan University of Medical Sciences.

Abstract

Introduction: In many workplaces, there is exposure to heat and light simultaneously. This study investigated the combined effect of heat and lighting on some cognitive performances, i.e. reaction time.

Methods: The present semi-experimental study was conducted in 2015 on 33 healthy students (16 girls and 17 boys) with a mean age of 22.1 in a thermal stress chamber. The reaction time parameter was measured by a reaction time measurement device, after exposure to different heat surfaces (dry temperatures of 22°C and 37°C) and lighting surfaces (200, 500 and 1500 lux). Data were analyzed using ANOVA test in SPSS 20.

Results: The results showed that the average simple, diagnostic, two-color selective, two-sound selective reaction times and reaction time error increased after combined exposure to heat and lighting, which showed a significant difference ($P < 0.05$). The maximum score of reaction time belonged to 37°C and 1500 lux, the minimum score of reaction time belonged to 22°C and 1500 lux.

Conclusions: The results of this study showed that increasing the levels of heat and lighting by increasing the reaction time and reaction time error of people can decrease the cognitive performance. Therefore, workplaces must be optimized and attended in terms of heat and lighting.